

‘Je kunt geen à-la-carte-optie hebben in een monetaire unie’

President Estse centrale bank, Ardo Hansson, geldt als sterke bondgenoot Klaas Knot

Koen Verhelst
Tallinn

De economie van Estland heeft de wind in de zeilen. Na een diepe crisis in 2008-2009 groeit het bruto binnenlands product jaarlijks rond de 5%: in 2017 bedroeg het € 23 mrd. ‘Estland is erg afhankelijk van wat de Oostzeeregio doet’, zegt president Ardo Hansson van de Estse centrale bank, Eesti Pank. ‘Als Finland het moeilijk heeft, groeit onze economie ook niet veel’, constateert Hansson. ‘Nu zien we al dat de arbeidsmarkt begint te verkrappen en de bouwsector oververhit aan het raken is.’

Een belangrijk verschil met de crisis van tien jaar geleden is wel dat banken hun hypotheekportfolio nu niet laten exploderen, zegt Hansson. ‘Toentertijd groeiden die jaarlijks met 35%. Iedereen gaf zomaar geld aan iedereen. Nu is het eerder een onbalans op de arbeidsmarkt dan een bankenprobleem.’

De bankpresident weegt zijn woorden als hij laat doorschemeren dat de Estse regering wel erg haastig een belastinghervorming doorvoerde. De belastingvrije voet voor persoonlijke inkomsten is flink verhoogd sinds de enigszins populistische Centruumpartij de leiding heeft in de coalitie. Dat leidde voor het eerst in jaren tot een begrotingstekort, al blijft dat met 0,3% beperkt.

Hansson is echter streng: ‘Al met al is het iets té stimulerend in een tijd dat de economie toch al mild oververhit is. Plus: aangezien we een euroland zijn, moet ons monetaire beleid afgestemd worden op de eurozone als geheel. Dat betekent weer dat het fiscale beleid het aangewezen instrument is om toe te passen op de binnenlandse situatie.’

Dat de Europese Centrale Bank (ECB) het pan-Europese renteniveau laag houdt, moeten landen met een snelgroeiende economie accepteren, suggereert Hansson. ‘Elk land kan op elk moment het idee hebben dat het “gemiddelde” beleid voor de eurozone te strikt of te losjes is voor de eigen economie — als je kort door de bocht gaat. Maar je kunt geen à-la-carte-optie hebben in een

‘Voordelen eurozone zijn vooral het vertrouwen dat de euro wekt en de lagere barrière voor import en export’

monetaire unie, waarbij je wel van de voordelen profiteert, maar vervolgens probeert de restricties te omzeilen. Voor Estland is het voordeel vooral het vertrouwen dat de euro wekt, samen met een lagere barrière voor import en export.’

‘Je zou kunnen zeggen dat het huidige ECB-beleid relatief voordelig is jegens diegenen die leningen aan moeten gaan. En dat het relatief nadelig is voor diegenen die wat opsparen. Maar dat hangt helemaal samen met hoe het beleid is afgesteld op de situatie: de vraag is laag, dus de inflatie is laag. Aan ons de taak om de inflatie op te krikken en dus monetair beleid te voeren dat relatief accommoderend is zodat iemand die normaal gesproken niet zou uitgeven of investeren dat nu wél gaat doen.’

Estland is eigenlijk niet anders gewend. Als het land in 1992 de kroon introduceert, koppelt het die aan de Duitse mark en vervolgens aan de euro. Hansson verlangt ook niet naar vrijheid om de rente in eigen land op te krikken — zou hij die mogelijkheid hebben. ‘Het is juist het punt dat je je vrijheid inperkt. Je wil juist je handen op de rug binden omdat

President Ardo Hansson van de Estse centrale bank: ‘Het is juist het punt dat je je vrijheid inperkt.’

FOTO: KOEN VERHELST

je ervan overtuigd bent dat dat op de lange termijn voordelig is en je daarmee de verleiding kunt weerstaan. Je bent getrouwd of je bent het niet.’

Hansson behoort al jaren tot de nauwste bondgenoten van collega Klaas Knot bij De Nederlandse Bank wat betreft monetair beleid en zijn visie op zuinige,

strikte overheidsfinanciën. Hij toont zich in die zin tevreden over de recente aankondigingen om het opkoopprogramma van de ECB aan het eind van dit jaar stop te zetten en de rente volgend jaar te gaan verhogen. ‘Hoe beter het nieuws in de eurozone, hoe minder noodzaak er is voor stimuleren.’

Verdacht Russisch geld

Het Estse filiaal van Danske Bank zou \$ 8,6 mrd hebben witgewassen, meldde transparantie-activist Bill Browder deze week.

Het geld kwam uit Rusland onder de zogenoemde Magnitski-zaak, vernoemd naar de advocaat van Browder, die stierf in een Russische politiecel

toen hij de fraude probeerde te ont-hullen. Dat Danske Bank in 2014 zat te slapen was al eerder bekend, maar het bedrag blijkt nu hoger dan verwacht.

Het nieuws doet denken aan de implosie van de Letse bank ABLV, die in februari moest sluiten. Is Estland dan ook een vrijhaven voor verdacht Russisch geld? De

centralebankpresident Ardo Hansson denkt van niet.

‘Deze zaak speelde een aantal jaar geleden. De toezichthouder — niet wij, maar de Finantsinspeksioon — heeft de situatie over de hele linie verbeterd. Het vermogen van “non-residenten” van buiten de EU is nu nog maar een paar procent in Estland.’